

Warszawa, 17 stycznia 2020 roku

Prof. dr hab. inż. Jerzy Lewandowski

Politechnika Warszawska

Wydział Zarządzania

RECENZJA

rozprawy doktorskiej mgr inż. Anny Żmijewskiej pt. „Franczyza produkcyjna jako model biznesowy w przedsiębiorstwach piekarsko – cukierniczych sektora małych i średnich przedsiębiorstw” napisanej pod kierunkiem dr hab. inż. Wojciecha Werpachowskiego prof. PW i promotora pomocniczego dr inż. Doroty Wołak, adiunkta UŁ.

1. Formalna podstawa opracowania recenzji

Formalną podstawę opracowania recenzji stanowi uchwała Rady Dyscyplinarnej Nauk o Zarządzaniu i Jakości Politechniki Białostockiej z dnia 13 listopada 2019 roku.

2. Ogólna charakterystyka zawartości rozprawy

Recenzowana rozprawa zawiera spis treści, wstęp, w którym Doktorantka formułuje lukę badawczą, hipotezę i hipotezy szczegółowe, główny cel naukowy oraz cele szczegółowe. Trzy pierwsze rozdziały, oparte o przegląd literatury, stanowią omówienie charakterystyki przedsiębiorstw piekarsko – cukierniczych, modeli biznesowych w branży spożywczej oraz franczyzy produkcyjnej. W dwóch ostatnich rozdziałach zawarta jest część badawcza rozprawy. Autorka przedstawia tu charakterystykę przedsiębiorstwa w świetle badań własnych oraz założenia modelu produkcyjnego z franczyzą produkcyjną. Rozprawę kończy podsumowanie i wnioski. Do pracy dołączone są: streszczenie w języku polskim i angielskim, bibliografia składająca się z 80 pozycji książkowych i artykułów (w tym 18 anglojęzycznych wydawnictw zagranicznych), 14 ustaw i rozporządzeń, 16 witryn internetowych, 7 norm i innych aktów prawnych oraz załączniki, wśród których znajduje się autorski projekt umowy franczyzy produkcyjnej. Całość rozprawy liczy 221 stron, z czego 196 to treści merytoryczne.

3. Zakres i problem badawczy, hipotezy badawcze oraz cele naukowe

We wstępie w oparciu o przegląd i analizę literatury Doktorantka stwierdza, że „*Nie istnieje model biznesowy przedsiębiorstw produkcyjnych w branży piekarsko – cukierniczej wykorzystujących franczyzę*” Następnie formułuje problem badawczy w formie pytania: „*Czy możliwe i zasadne jest wykorzystanie franczyzy produkcyjnej w przedsiębiorstwach piekarsko – cukierniczych sektora MŚP?*” Przedstawia również

hipotezę badawczą „*Franczyza produkcyjna może stanowić założenie modelu biznesowego w przedsiębiorstwach piekarsko – cukierniczych MŚP*” i określa dwie hipotezy szczegółowe:

H1 – „*Możliwość wykorzystania franczyzy produkcyjnej zależy od obranej strategii firm*”

H2 – „*Specyfika branży determinuje uwarunkowania wdrażania franczyzy*”.

Następnie określa główny cel naukowy rozprawy, którym jest „*opracowanie modelu biznesu z wykorzystaniem franczyzy produkcyjnej w przedsiębiorstwach piekarsko – cukierniczych MŚP*” i dwa cele szczegółowe, z których jeden stanowi identyfikację i analizę „*czynników determinujących zastosowanie franczyzy*” w badanych przedsiębiorstwach a drugi ma być analizą i oceną stosowanych modeli biznesowych w tych przedsiębiorstwach.

Realizacja założeń pracy i rozwiązanie problemu badawczego determinowało odpowiednią strukturę dzieła, Doktorantka zdecydowała się podzielić je na część teoretyczną (rozdziały 1, 2 i 3) oraz część badawczą (rozdziały 4 i 5).

Strukturę pracy oceniam pozytywnie, z małą uwagą: zabrakło mi podsumowania kolejnych rozdziałów. Nie mam żadnych zastrzeżeń co do sformułowanych pytań badawczych, hipotez i celów naukowych rozprawy i oceniam je pozytywnie.

4. Charakterystyka rozprawy

W każdym z trzech teoretycznych rozdziałów (dotyczących kolejno: przedsiębiorstw piekarsko – cukierniczych, modeli biznesowych w branży, franczyzy produkcyjnej) na podstawie literatury, opatrując ją odpowiednim komentarzem Autorka przeprowadza szczegółową dyskusję naukową dotyczącą omawianych zagadnień wzbogacając ją dodatkowo danymi z własnych badań, co podnosi istotnie wartość tej części rozprawy.

Część teoretyczną, przeprowadzoną przez Doktorantkę dyskusję naukową i Jej komentarze oceniam wysoko.

Istotnym elementem każdej rozprawy jest część badawcza oraz efekty w postaci modelu, metod czy projektu opracowane na podstawie przeprowadzonych badań. W rozdziale czwartym Autorka przedstawia charakterystyki przedsiębiorstw w świetle badań własnych, zakłada sposoby weryfikacji informacji stanowiących podstawę badań ankietowych przeprowadzonych wśród kadry kierowniczej przedsiębiorstw oraz klientów badanych przedsiębiorstw z branży. Do opracowania danych wykorzystuje trzy oprogramowania: PS IMAGO PRO 4, PS IMAGO4, IBM SPSS Statistics. Następnie określa podstawy teoretyczne do przeprowadzenia badań. Wykorzystuje tu korelację i przedstawia wzór na współczynnik korelacji Pearsona, weryfikację hipotezy zerowej, statystykę t o rozkładzie t studenta, przyjmuje współczynnik istotności na poziomie 0,05, współczynnik korelacji wielorakiej oraz model regresji prostej dla zmiennej zależnej. Posługuje się też testem Kruksala – Wallisa, testem dla dwóch średnich, analizą pozycji rynkowej oraz mierzeniem siły związku pomiędzy zmiennymi w tabelach kontyngencji.

W wyniku szczegółowych badań własnych ocenia stan przedsiębiorstw piekarsko – cukierniczych opatrząc to odpowiednim komentarzem naukowym i stwierdza, że przedsiębiorstwa piekarsko – cukiernicze nie stosują teoretycznie żadnych modeli biznesowych.. Ponadto z badań wynika, że obrana strategia ma wpływ na decyzję o zastosowaniu franczyzy produkcyjnej.

W dalszych badaniach Doktorantka koncentruje się na czynnikach determinujących zastosowanie tej franczyzy. W tym celu stosuje test Chi – kwadrat. Analizuje też siłę związku między nastawieniem do franczyzy a badanymi kryteriami z wykorzystaniem odpowiednich współczynników. Stwierdza też, że *„istotnym elementem świadczącym o potencjalnym zainteresowaniu franczyzą produkcyjną dla producentów wyrobów piekarsko – cukierniczych jest możliwość rozwoju polskiej marki poprzez wzrost eksportu (współczynnik korelacji 0,68)”*.

Z merytorycznego punktu widzenia rozdział czwarty oceniam wysoko.

Ostatni rozdział poświęcony został zagadnieniom dotyczącym założeń modelu biznesowego z franczyzą produkcyjną, definicji modelu biznesowego i opracowaniu struktury tego modelu. Strukturę tę Doktorantka rozwija o dwa zagadnienia: elementy konstytuujące model franczyzy produkcyjnej i parametry oceniające model biznesowy z franczyzą. Weryfikuje je w ujęciu jakościowym i ilościowym. Kolejny problem wymagał badania wizerunku firm, w tym „dawcy” i „biorcy” franczyzy. Opracowanie wyników badań Autorka opiera na metodzie QFD w formie „Domu Jakości”. W oparciu o wyniki przeprowadzonych badań proponuje model franczyzy produkcyjnej w sześćoetapowym ujęciu, co szczegółowo opisuje. Zajmuje się też czynnikami wyboru i zakresem zastosowania modelu. Przedstawia również pewne zalecenia i wytyczne do wdrażania tego modelu w praktyce.

Z merytorycznego punktu widzenia ten rozdział oceniam również wysoko.

Rozprawę kończy podsumowanie i wnioski. Doktorantka stwierdza tu, że zrealizowała cele pracy i zweryfikowała hipotezy badawcze.

5. Wyszczególnienie głównych osiągnięć naukowo – badawczych

Podsumowując ocenę rozprawy doktorskiej pt. „Franczyza produkcyjna jako model biznesowy w przedsiębiorstwach piekarsko – cukierniczych sektora małych i średnich przedsiębiorstw” wskazanej przez Doktorantkę jako istotne osiągnięcie naukowe, stwierdzam, że opracowanie to wnosi istotny i cenny wkład w rozwój dyscypliny naukowej Nauki o Zarządzaniu i Jakości. Chciałbym podkreślić istotne wartości ocenianej rozprawy:

- 1) dzieło to według mojej wiedzy jest nowatorskie,
- 2) Doktorantka wykazała się znakomitą wiedzą i znajomością narzędzi ekonometrycznych i statystycznych jak również bardzo dobrą umiejętnością opracowania danych na rzecz budowy modelu biznesowego z franczyzą produkcyjną,

- 3) w oparciu o przeprowadzone badania zaproponowała model franczyzy produkcyjnej i etapy jego wdrożenia,
- 4) bardzo wnikliwie przeprowadziła weryfikacje statystyczne hipotez.

6. Wniosek końcowy

Na podstawie dokonanej oceny stwierdzam, że rozprawa spełnia ustawowe kryteria wymagane od rozprawy doktorskiej. Stąd stawiam wniosek o przyjęcie i dopuszczenie rozprawy doktorskiej mgr inż. Anny Żmijewskiej do publicznej obrony, a po przeprowadzeniu pozytywnie obrony rozprawy o nadanie stopnia doktora w dyscyplinie Nauki o Zarządzaniu i Jakości. Jednocześnie stawiam wniosek o wyróżnienie rozprawy doktorskiej mgr inż. Anny Żmijewskiej za osiągnięcie naukowe.